

Ətraf mühit daima mühafizə edilməli, qorunmalıdır

İnsanlar təbiətə, ətraf mühitin mühafizəsinə, təbii resurslara olduqca həssas yanaşmalı, təbii ehtiyatlarından səmərəli istifadə etməlidirlər ki, arzuolunmaz nəticələr olmasın. Əgər həssas yanaşılmasa, ətraf mühit, ekologiya nəzərə alınmasa, bunun ağır nəticələrə gətirib əşarilacağının gözləniləndir. Xüsusən də ekoloji problemlərin olmaması üçün təbiətə olan mənfi təsirlərin minimuma endirilməsi gərəkir və bunun üçün də ətraf mühit mühafizə edilməli, qorunmalıdır.

Ölkəmizdə ekoloji məsələlər daim diqqət mərkəzindədir və bu baxımdan da ətraf mühitin mühafizəsinə xüsusi həssaslıqla yanaşılır. Bütün sahələrdə olduğu kimi, ekoloji problemlərin həlli, ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində də məhz ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə mühüm işlər görülür. Məqsəd ekoloji tarazlığın qorunması, bərpa edilməsi və ətraf mühitin mühafizəsinə nail olmaqdan ibarətdir. Buna görə də məşələrin bərpa edilməsi və eləcə də yaşıllıqların artırılmasına, ələlxüsəs, ekoloji baxımdan dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafa dair milli proqramlar, həmçinin ölkəmizdə hidrometeorologiyanın inkişafına dair Dövlət Proqramı uğurla yerinə yetirilir. Təbii sərvətlərin bərpa edilməsi, mühafizəsi, milli parkların salınması, yaşıllıq sahələrin genişləndirilməsi və bu kimi işlər deyilənlərin təsdiq edir.

Məhz 2010-cu ilin "Ekologiya ili" elan edilməsi dövlətimizin, dövlət başçımızın, cənab Prezident İlham Əliyevin ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsinə, qorunmasına olan diqqətinin bariz nümunəsidir. Azərbaycan vətəndaşları şahiddirlər ki, ölkəmizdə istər "Ekologiya ili" çərçivəsində,

istərsə də sonrakı illərdə milyonlarla ağac ekilib, yaşıllıq sahələri genişləndirilib. Bütün bunlar ətraf mühitin, ekologianın qorunmasına xüsusi diqqətin olduğunu təsdiq edir. Respublikamızda aparılan sosial-iqtisadi islahatların tərkib hissəsi olaraq, ətraf mühitin mühafizəsinin, insanların sağlam təbii mühitde yaşamasının və təbii sərvətlərdən xalqımızın rifahının yaxşılaşdırılması namənə istifadə edilməsinin prioritet məsələlərdən olduğu bu baxımdan qətiyyən təkzib edile bilməz. Xüsusən də ekoloji tarazlığın qorunması namənə sadalananların vacibliyi, hər zaman nəzərə alınır və bu istiqamətdə görülen işlər də göz önündədir. Ona görə də əminliklə deyə bilerik ki, müstəqilliyimizin berpasından sonra ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində esaslı döñüş yaranıb, məşələrin, biomüxtəlifliyin qorunması üçün bir çox təbii sərvətlərin, təbii ehtiyatların mühafizəsi, eyni zamanda da faydalı qazıntılardan

səmərəli istifadə istiqamətində ardıcıl tədbirlər keçirilir. Ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına, təbii sərvətlərdən xalqımızın rifahının yaxşılaşdırılması namənə istifadə edilməsinə məhz dövlətimizin, dövlət başçımızın xüsusi önem verməsini etiraf etməliyik. Çünkü ətraf mühitin sağlamlaşdırılması məsələlərinə də göstərilən qayğının şahidiyik. Təsadüfi deyil ki, ölkəmizdə ekoloji durum əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmış. Müstəqilliyimizin berpasından əvvəl yaranan ekoloji problemlərin aradan qaldırılması və səmərəli idarəetmə sisteminin yaradılması da göz önündədir. Hər halda, bütün bunların fonunda, ekoloji tarazlıqla bağlı tədbirlərin məhz Azərbaycanın beynəlxalq məridyada nüfuzunun artmasını da təsirsiz ötüşmədiyi sərr deyil və bunu hər birimizi çox yaxşı bilirik. Artıq onu da yaxşı bilirik ki, ekologiya və ətraf mühit mühafizə edilməli və qorunmalı-

dir.

Təbii ki, insan cəmiyyəti inkişaf etdikcə, texniki vasitələrin istismarı və istifadəsi artıraq bunun təbiətə, ətraf mühitə təsirləri də artır, genişlənir. Müxtəlif istehsal və emal müəssisələrinin sayının artması, avadanlıqların, maşınların sayının günü-gündən çoxalması təsirlərin böyüməsinə zəmin yaradır. Ən azından tullantıların səviyyəsinin artması müşahidə edilir. Xüsusən də, atmosferə buraxılan zəhərli qazların həminin böyüməsi bu fonda ləp əvvəldən də gözlənilən idi. Amma etiraf etmek lazımdır ki, insan cəmiyyəti öz inkişafından, tərəqqisindən qalan deyil və deməli, belə çıxır ki, həmin zərərlə təsirler bundan sonra da məntiqi olaraq arta bilər. Məsələ burası nadir ki, biz həmin tullantıların, həmin zəhərli maddələrin ətraf mühitə qarışmasını, ətraf mühiti çirkəldirməsini minimuma endirə bilərik. Ən azından səmərəli istifadə qaydalarına riayət etmək buna nail olmaq olar. Bunun isə ekoloji baxımdan faydası ilə yanaşı, təbii ehtiyatların gələcək nəsillərə də miras qoymaq kimi həm də bir çox istiqamətlərdə əhəmiyyəti də danılmazdır.

Cəmiyyət təbiətə, ətraf mühitə, ekologiyaya nə qədər az mənfi təsir etmiş olarsa, bir o qədər də öz mühitini sağlam və zərərsiz edə bilər. Əgər insanlar təbiəti çirkəldirməkdən çəkinirlərse, daha dəqiq desək, çirkələnməni minimuma endirməyə çalışılar, bacardıqca onu qoruyarsalar, özlərinin sağlam yaşayışlarını, gələcəklərini təmin etmiş olarlar. Hər halda, məsələn, qlobal istişme, eləcə də, su qılıqlı kimi problemlər öz-özündən peydə olmayıb və belə qlobal məsələlər insan amilinin təsiri nəticəsində ortaya çıxmış olub. İnsanlar başa düşməlidirlər ki, ekologiyani, ətraf mühiti qorunmadıqca, dünəyimiz məhvə doğru sürüklənir. Başa düşməlidirlər ki, dünyani məhv olmaqdan qorumaq üçün birinci növbədə ətraf mühiti qorumaq lazımdır.

İnsan cəmiyyəti öz sağlamlığını, öz həyatını, eləcə də özünün yaxınlarının, doğmalarının qarşılıqla biləcəyi təhlükələri nəzərə alırsa, mütləq ekologiya və ətraf mühitin qorunmasına həssas yanaşmalıdır. Təkə dövlət deyil, ailələr də bu məsələlərə diqqət etməli, bizi əhatə edən ətraf aləmin çirkələnməsi üçün bütün imkanlarını səfərber etməlidirlər. Hər bir uşaq azyaşlı olmasına baxmayaraq, məhz elə bir ruhda tərbiyeləndirilməlidir ki, bizi əhatə edən ətraf mühitə, onun çirkələnmə probleminə etinəz olmasın. Əksinə, hər bir insan övladı ekologiyani, ətraf cühitin mühafizə edilməsinə həssas yanaşmalıdır. Həssas yanaşmalı və birmənalı şəkildə qəbul etməlidir ki, barəsində qeyd olunan məsələlər heç zaman unudulmamalıdır və ekologiya, ətraf mühit həzər zaman mühafizə edilməli, qorunmalıdır...

Inam Hacıyev

